

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

(ПБ)

« 04 » 09 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стилїстика (німецька мова)

для студентів

галузь знань 0203 Гуманітарні науки
освітнього рівня першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
напрямок підготовки 6.020303 Філологія (мова і література (німецька))

Київ – 2018

Розробники:

Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 30 . 08 . 2018 р. № 1

Завідувач кафедри [підпис] (І.Р. Буніятова)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) 6.020303 Філологія (мова і література німецька)

(назва освітньої програми)

31 . 08 . 20 18 р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) [підпис] (О.В. Шапочкіна)

Робочу програму перевірено

03 . 09 . 20 18 р.

Заступник директора [підпис] (Залень М.І.)

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	фахова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька	
Загальний обсяг кредитів/годин	120	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	48	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль		30
Самостійна робота		36
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання цього курсу є ознайомити студентів з функціонально-стильовою і жанровою стратифікацією мови, різними способами передачі експресивної і семантичної інформації на всіх рівнях мови, а також зі складним багатомірним феноменом мовного спілкування, лінгвістики мовлення, тобто дискурсу.

Курс передбачає розвивати у студентів фахові та іншомовні комунікативні компетентності спеціальності, а саме:

- професійну філологічну компетентність (розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь; розширена і глибока інформаційна обізнаність лінгвістичної проблематики; здатність описати широке коло об'єктів та процесів, ця здатність повинна ґрунтуватися на глибокому знанні та розумінні широкого кола філологічних теорій та тем; здатність аналізувати філологічні явища з точки зору фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів);
- мовну компетентність (лексична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, фонетичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, стилістичної характеристики, системи форм слова, словотворчої структури і можливості сполучення,

функції в реченні, способів словотвору, лексичної полісемії, лексичної антонімії, лексико-семантичного поля, особливостей фразеології тощо. До граматичної компетентності відносимо: розвиток у студентів граматичних навичок, систематизація та поглиблення знань з нормативної граматики з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування);

- мовленнєву компетентність (знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; уміння створювати текст певного типу (лист читача, офіційний лист, рецензія, коментар) обсягом 150-200 слів; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурного спілкування.

Завдання курсу полягають у:

- вдосконаленні мовної, комунікативної, країнознавчої компетенції студентів;
- ознайомленні студентів з найважливішими напрямками сучасних семантичних і стилістичних досліджень у вітчизняній і зарубіжній лінгвістиці;
- розгляді семантико-стилістичних, виразних, функціонально-стилістичних засобів мови, їх функцій і їх функціонування;
- аналізі функціонально-стилістичних можливостей різних аспектів мови за ознаками рівнів системи мови;
- виділенні класифікаційних типів функціональних стилів, характеристиці їх мовних і позамовних рис;
- ознайомленні студентів з текстами різних жанрів (жанрова класифікація);
- визначенні труднощів, пов'язаних з семантико-стилістичними особливостями текстів різних жанрів;
- отриманні певного уявлення про особливості стилістичного функціонування лексико-семантичних, морфологічних, синтаксичних одиниць в текстах різних жанрів;
- формуванні уявлення про національну специфіку використання мовних засобів, про національну своєрідність системи функціональних стилів і жанрів німецької мови;
- вдосконаленні спеціальних лінгвістичних вмінь та навичок, необхідних для комунікації.

3. Результати навчання за дисципліною

Після закінчення курсу студенти повинні вміти:

- володіти сукупністю сучасних підходів до процесу ефективної комунікативної діяльності, використовуючи лексико-семантичні та стилістичні вимоги до норми сучасної німецької мови;
- осмислювати мовний матеріал з точки зору теоретично-мовних явищ і текстових явищ: граматичних, лексичних і стилістичних;
- вживати теоретичні положення семантики і стилістики при усній і письмовій комунікації;
- відібрати мовні засоби із урахуванням структурних, семантичних і стилістичних особливостей текстів різних функціональних стилів і жанрів;
- вміти правильно будувати мовленнєве повідомлення у залежності від структури і семантики вихідного тексту;
- вміти користуватися мовностилістичними засобами при інтерпретації тексту; -
- вміти правильно реалізувати мовні норми в різних видах мовленнєвої діяльності, в різних комунікативних ситуаціях, в різних жанрах;
- вміло використовувати семантичні і стилістичні особливості мовних одиниць при їх функціонуванні.
- На кінець проходження курсу передбачено такі результати навчання, а саме:

- *Знання:*

- новітніх лінгвістичних та літературознавчих теорій та їх інтерпретацій;
- основних лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотворних, морфологічних та синтаксичних норм сучасної німецької мови;
- розуміння зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу.

- *Уміння:*

- навчатися протягом життя, удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень;
- досягати морального удосконалення власної особистості;
- перенести мовні знання та мовленнєві вміння у перекладацьку й педагогічну практику;

- *Навички:*

- оволодіння знанням основних розділів сучасної німецької літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм;
- вільного володіння іноземною мовою для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування;
- володіння педагогічною технікою, прийомами професійно-педагогічного самовдосконалення, культурою педагогічного спілкування.

Автономне володіння іноземною мовою (аналіз):

- здатність вибудовувати прогностичні сценарії і моделі розвитку комунікативних і соціокультурних ситуацій; знання теорії і володіння

практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу;

Автономне володіння іноземною мовою (синтез):

- здатність складати різні види планів для організації процесу навчання іноземною мовою;
- здатність конструювати особистий освітній продукт.

Оцінка:

- здатність до критичної рефлексії на процес оволодіння мовою;
- здатність робити самооцінку та оцінку результату / продукту діяльності і способам його досягнення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти стилістики мови.							
Тема 1. Предмет та завдання стилістики. Стилiстичне забарвлення та його категорії.	4	2		2			
<i>с/р Системність мови, лексичне і стилістичне значення .</i>	4						4
Тема 2. Лексичний стан німецької мови у стилістичному аспекті. Стилiстична диференціяція лексичного складу.	4	2		2			
<i>с/р Компонентна структура лексичного значення, взаємозв'язок стилістичного і лексичного значень.</i>	4						4
Тема 3. Засоби фразеологічного вираження у стилістичному контексті. Засоби зображення: порівняння, метафора, метонімія.	4	2		2			

<i>с/р</i> Стилістичне забарвлення слова, модель стилістичного значення. <i>Стилістична диференціація словникового складу мови.</i>	4						4
Тема 4. Засоби опису: перефрази та епітети. Лексико-граматичні засоби для вираження гумору і сатири.	4	2		2			
<i>с/р</i> Засоби образності, їх характеристика і функції. <i>Лексичні засоби: стилістичні синоніми, фразеологізми, неологізми, евфемізми.</i>	4						4
Теми 5 -6. Короткий огляд функціональних стилів сучасної німецької мови	8	4		4			
<i>с/р</i> Морфологічні засоби, їх функції.	4						4
Модульний контроль - 4 год.							
Разом	24	12		12			
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти стилістики мовлення							
Тема 7. Повторення та його види. Стилістична функція інтонації.	4	2		2			
<i>с/р</i> Експресивні можливості синтаксису, синтактико-стилістичні прийоми, їх функції.	4						4
Тема 8. Синтаксис у стилістичному аспекті.	4	2		2			
<i>с/р</i> Стиль у лінгвістичних студіях. Визначення функціонального стилю. <i>Стильові риси: мовні, позамовні.</i>	4						4
Тема 9. Текст як мовна структура та його ознаки. Види текстів у німецькій мові. Види текстів та їх властивості.	4	2		2			

<i>с/р Класифікація функціональних стилів за критеріями, їх характеристика.</i>	4						4
Тема 10. Стилiстично-фонетичні засоби вираження у нiмецькiй мовi	4	2		2			
Тема 11. Граматика у сферi стилiстики сучасної нiмецької мови	4	2		2			
Тема 12. Граматика у сферi стилiстики сучасної нiмецької мови	4	2		2			
<i>с/р Жанрові рiзновиди функціональних стилів.</i>	4						4
Модульний контроль – 2 год.							
Разом	24	12		12			
Пiдготовка та проходження контрольних заходiв	30						
Усього	120	24		24			36

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТИЛІСТИКИ МОВИ

Тема. Предмет та завдання стилістики. Стилiстичне забарвлення та його категорії.

Основні поняття теми: стилістика, стиль, функціональний стиль, мікростилістика, макростилістика, стилістичне забарвлення, стилістична фігура.

Основні визначення стилістики: а) стилістика – наука про суспільно санкціоновані норми використання мови в будь-яких сферах і ситуаціях комунікації, в будь-якому акті комунікації (соціолінгвістичний аспект); б) наука про комунікативний намір відправника мовлення і комунікативний вплив на отримувача мовлення (прагматичний аспект); в) вчення про правильну мовно-стилiстичну поведінку партнерів. Методика стилістичного

дослідження від інтенції (намір) висловлювання через зміст висловлювання (тематика, проблематика) до актуалізації у певній формі. Відправний момент стилістики – функціональний стиль і його підстили. Взаємозв'язок між поняттями функціональний стиль/індивідуальний стиль. Стиль мови/стиль мовлення – обидві сторони діалектичної єдності; стиль мови – використання закономірностей, характерних системі стиля мови, у синтагматичному плані, тобто у конкретних письмових і усних текстах. Система функціональних стилів і підстилів. Поняття текст та тип тексту – Texttyp, Textsorte. Екстралінгвістичні умови комунікативного ланцюжка: мета та завдання інформації; письмовий/усний шляхи спілкування; соціальна, професійна, національна, регіональна, вікова специфіка партнерів комунікації (функціональна специфіка мовлення). Лінгвостилістична специфіка мовлення, складається із трьох компонентів: а) стильова ознака – якісна ознака, виникає із функціональної специфіки конкретного тексту і є стилеутворюючим фактором, з одного боку, і нормою мовної реалізації, з іншого; б) мікросистема лексико-фразеологічних, граматичних і фонетичних засобів, що актуалізують стильові ознаки даного тексту; в) стильова значимість даного тексту (Ausdruckswert), співвіднесена із відправником мовлення. Останній пункт комунікативного ланцюжка: вплив на отримувача мовлення (Eindruckswert). Стилістичне значення (стилістичне забарвлення) у парадигматичному аспекті як об'єктивна додаткова інформація до лексичного значення (функціональне, нормативне, експресивне стилістичне забарвлення). Стилістичне значення у синтагматичному плані, що складається із контекстного стилістичного забарвлення і суб'єктивних конотацій (сміслові, емоційні, волюнтативні). Модель стилістичного забарвлення слова. Місце стилістики в системі суспільних наук. Її зв'язки із іншими науками (літературознавство, естетика, психологія, соціологія та статистика).

Тема. Лексичний стан німецької мови у стилістичному аспекті. Стилістична диференціація лексичного складу.

Основні поняття теми: тематична група, тематичний ряд, синонімія, антонімія, архаїзм, історизм, неологізм, анахронізм, діалектизм, арготизм, жаргонізм.

Тематичні групи та тематичні ряди. Явище синонімії: ідеографічна, стилістична та контекстуальна синонімія.

Стилістична диференціація: неологізми, архаїзми, історизми, діалектизми, арготизми, запозичення, жаргонізми.

Тема. Засоби фразеологічного вираження у стилістичному контексті.

Засоби зображення: порівняння, метафора, метонімія.

Основні поняття теми: фразеологізм, фразеологічні єдності, порівняння, метафора, метонімія.

Стилістична класифікація фразеологічних єдностей. Засоби вираження фразеологізмів. Розмежування понять зображальність (загальна образність словника – *Bildhaftigkeit, Anschauligkeit*), на основі прямого значення, та поняття образність (образні висловлювання/тропи і спеціальні лексико-граматичні прийоми/фігури - *Bildlichkeit*), на основі переносного значення. Взаємозв'язок між зображальністю та образністю. Порівняння: а) на основі прямого значення з метою об'єктивного уточнення висловлювання; б) на основі переносного/ метафоричного значення і гіперболічної оцінки. Поняття *tertium comparationis*. Функціональний зсув (*funktionale Verschiebung*), тобто переміщення значення слова в не узусальну сферу застосування як перехід до метафори. Метафора як вид тропу. Природження змісту, що виникає із взаємодії основного і переносного значення слів. Двоплановість метафоричної конструкції (*Doppelbödigkeit*). Семантична несумісність лексичного значення в ізольованому і контекстному аспекті. “Обмануте очікування”/ ефект несподіваності (*Konterdetermination*), викликані так званими сміливими (несподіваними) метафорами. Види метафори: а) персоніфікація; б) алегорія; в) символ; г) синестезія. Метонімія і її види (зокрема, *pars pro toto*). Перифраз як засіб зображальності та образності. Види перифраза: евфемізм, літота, гіпербола, іронія у вузькому значенні слова.

Тема. Засоби опису: перефрази, епітети. Лексико-граматичні засоби для вираження гумору та сатири.

Основні поняття теми: перефраза, епітет, алогізм, стилістичний парадокс, гра слів.

Роль епітета у різних стилях мови. Дві основні стилістичні функції епітета: конкретизуюча і оціночна. Постійні, несподівані, тавтологічні та інші види епітетів. Лексико-граматичні засоби для вираження гумору і сатири: використання багатозначності і омонімії у стилістичних цілях – гра слів і словосполучень із незвичайним логічним зв'язком, що викликають ефект несподіваності. Невідповідність форми і змісту, а також поєднання слів і виразів із різних стилів мови із різним стилістичним забарвленням (Stilbruch).

Змістовий модуль 2

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТИЛІСТИКИ МОВЛЕННЯ

Тема. Короткий огляд функціональних стилів сучасної німецької мови

Основні поняття теми: стиль художньої літератури, науково-публіцистичний стиль, стиль побутового спілкування, офіційно-діловий стиль, розмовний стиль.

Проблеми класифікації стилів. Різні точки зору на класифікацію функціональних стилів німецької мови. Метод лінгвістичної характеристики функціональних стилів: визначення комунікативної функції даного стилю; установлення похідних цієї функції рис стилю; опис сукупності лексико-фразеологічних, граматичних і фонетичних засобів, які реалізують дані риси стилю. Короткий опис стилю офіційного мовлення, стилю наукової мови, стилю преси і публіцистики, стилю побутової мови. Стиль художньої мови – функціональний стиль із певними особливостями із домінуючою естетико-комунікативною функцією мови.

Тема. Повторення та його види. Стилiстична функція інтонації.

Основні поняття теми: повторення, перелік, анадиплоз, ехо, інтонація, ритм, звучання.

Лексико-граматичні стилістичні прийоми (фігури). Види повторів. Паралелізм і антитеза. Стилiстичні функції інтонації в окремих стилях мовлення. Ритмічні закономірності німецької мови – так званий закон наростаючих членів. Деякі стилістичні особливості вимови. Узуальні та індивідуальні відхилення від норм вимови в залежності від соціальної і професійної, національної та територіальної приналежності, а також від мовної ситуації і контексту. Звуковідтворення на основі національних традицій. Алітерація та інші фонологічні засоби для посилення змісту висловлювання. Стилiстичні функції графічних засобів як заміна звукових ефектів.

Тема. Синтаксис у стилістичному аспекті.

Основні поняття теми: тип речення, модель речення, пролепс, еліптичне речення, паралелізм, антитеза, парантеза.

Стилiстично марковані варіанти словоформ. Стилiстичні можливості таких окремих морфологічних категорій, як спосіб, стан, означеність/неозначеність, час та ін. Стилiстично забарвлені моделі речень. Стилiстичні функції окличних та питальних речень. Риторичні питання та звертання. Основний структурний тип речення для всіх стилів сучасної німецької мови – дієслівна рамкова конструкція у двох різновидах: повна рамка (Einklammerung) і неповна рамка (Ausklammerung). Правила винесення слів за вербальну рамку. Індивідуальна зміна дієслівної рамки як стилістичний прийом. Винесення атрибутивних прикметників і прислівників без флексій або із флексією за номінальну рамку. Перехід до лінійного зв'язку, тобто до вільного нанизування ланцюжка додаткової інформації. Зв'язок між рамковою і лінійною конструкцією як стилістичний засіб гнучкості речення. Парантетичний зв'язок і парантетичні конструкції у різних стилях мовлення. Раптовий обрив речення як стилістичний прийом. Мовна економія і її стилістична значимість у різних стилях мовлення. Односкладові та еліптичні речення. Тенденція до розрихлення синтаксичної будови – поряд із популярною тенденцією до ущільнення

моделей речення (Straffung), блочна побудова речення, тобто структура, у якій номінальний член доповнюється лінійним нанизуванням прийменникових і поширених генетичних означень. Номіналізація структури. Прозора архітектоніка речення як результат чіткого сегментування. Стилiстично марковані словотвірні моделі. Стилiстичні потенції словоскладання.

Тема . Текст як мовна структура та його ознаки. Види текстiв у нiмецькiй мові. Види текстiв та їх властивості.

Основні поняття теми: текст, інформуючий текст, літературний текст, аудіотекст, діловий текст, професійний текст, композиційна форма.

Інформуючі види текстiв та їх стилістичні властивості. Коментуючи види текстiв та їх характеристика. Поняття «текст». Особливості літературних текстiв. Аудіотексти. Тексти для читання. Літературні тексти. Ділові та професійні тексти. Історичні відомості про види текстiв. Ознаки текстiв. Композиційні форми текстiв.

Плани практичних занять

1 -2. Стилiстика як наука. Stilistik als Wissenschaft.

План

1. Die Begriffe "Stilistik", "Stil".
2. Der Gegenstand der Stilistik.
3. Die Aufgaben der Stilistik.
4. Die Zweige der Stilistik.
5. Funktionaler Stil und seine Klassifikation.
6. Stilmittel, Stilfiguren und ihre Funktion.
7. Funktionale Stilfärbung.
8. Semantisch- expressive Stilfärbung.

3-4. Стилiстична диференціяція словникового складу. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes.

План

1. Thematische Gruppe und thematischen Reihen.
2. Die Synonymie und die Antonymie.
3. Archaismen und Historismen.
4. Neologismen und Anachronismen.

5. Territoriale Dubletten und Dialektismen.
6. Argotismen und Vulgarismen.
7. Soziale Jargonismen und Fremdsprachige Wörter.

5-6. Засоби образності та опису. Mittel der Bildlichkeit und der Bildhaftigkeit.
Mittel der Umschreibung Ausdruck von
Humor und Satire

План

1. Stilistische Klassifikation der Phraseologoschen Fügungen.
2. Die Ausdrucksmöglichkeiten der Phraseologismen.
3. Mittel des bildlichen Ausdrucks und Mittel der Bildhaftigkeit.
4. Der Vergleich und seine Abarten.
5. Die Metapher und ihre Abarten.
6. Die Metonymie und ihre Abarten.
7. Die Periphrase und ihre Abarten.
8. Das Epiteton und seine Abarten.
9. Wortwitze (Doppelsinn und Wortspiel).
10. Die Allogismen (Unlogische Verbindungen).
11. Stilistische Paradoxe.

7-8. Загальна характеристика функціональних стилів у німецькій мові.
Allgemeine Charakteristik der funktionalen Stile im Deutschen

План

1. Der Stil der Amtssprache und seine Besonderheiten
2. Stil der Sprache der Wissenschaft und seine Besonderheiten
3. Der Zeitungsstil und seine Merkmale
4. Der Stil der Umgangssprache und seine Merkmale
5. Der Stil der schönen Literatur im Deutschen und seine Charakteristik.

9-10. Типологія повторів та стилістична функція інтонації. Seminar 5.
Wiederholung und ihre Abarten. Stilistische Funktion der Intonation.

План

1. Phonetische, lexikalische und grammatische Wiederholungen.
2. Abarten der Kontaktwiederholungen.
3. Die Aufzählung, ihre Formen.
4. Distanzwiederholung.
5. Anadiplose und Echowiederholung.
3. Kommunikativ-stilistische Leistung der Wiederholung.
4. Intonation und ihre Elemente als Ausdrucksmittel verschiedener stilistischen Schattierungen.

5. Rhythmus. Klangsmittel.

11-12. Синтаксичні конструкції та типи текстів у стилістичному аспекті.
Syntaktische Konstruktionen und Textsorten aus der stilistischen Sicht

План

1. Stilistische Leistungen der Satztypen.
2. Die Satzmodelle.
3. Einklammerung, Ausklammerung und ihre Arten.
4. Die Absonderung und Isolierung.
5. Abarten der stilistisch-kolorierten Wortfolge:
Prolepse, Nachtrag, Paränthese.
6. Eliptische Sätze.
7. Paralellismus und Antithese.
7. Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens.
8. Die Wortstellung als stilistisches Mittel.
9. Der Begriff „Text“.Geschichte der Textsorten.
10. Textklassifikationen. Die Kompositionsformen eines Textes.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	6	6
Відвідування практичних занять	1	6	6	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	12	60	12	60

Виконання модульної роботи	25	2	50	1	25
Виконання ІНДЗ (творча робота)	15	1	15		
Разом	-	-	197	-	157
Максимальна кількість балів: 354					
Розрахунок коефіцієнта: 5.9					

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

У програмі запропоновано перелік питань для самостійного опрацювання Підготовка кожної теми (домашня робота) із поданого переліку оцінюється у 5 балів.

Thema 1-2

1. Erklären Sie die Begriffe „Stilistik“ und „Stil“!
2. Beschreiben Sie vier Forschungsgebiete der Stilistik!
3. Formulieren Sie die Aufgaben der Stilistik!
4. Formulieren Sie die Aufgaben der Makrostilistik und Mikrostilistik!
5. Erklären Sie die Zweige der Stilistik!
6. Formulieren Sie den Gegenstand der Stilistik!
7. Beschreiben Sie die Nachbardisziplinen der Stilistik!
8. Was ist der Stil?
9. Nennen Sie die Klassifikation der Funktionalstile im Deutschen!
10. Beschreiben Sie den Stil des offenen Verkehrs und seine Besonderheiten!
11. Beschreiben Sie den Stil der Wissenschaft und seine Besonderheiten!
12. Beschreiben Sie den Stil der Publizistik und seine Besonderheiten!
13. Beschreiben Sie den Stil der Alltagssprache und seine Besonderheiten!
14. Beschreiben Sie den Stil der Belletristik und seine Besonderheiten!

Thema 3

1. Bestimmen Sie die Definition „Stilfärbung“.
2. Beschreiben Sie die Besonderheiten der Arten der Stilfärbung: funktionale und semantisch-expressive Stilfärbung!
3. Beschreiben Sie die Stilfärbungsskala nach Riesel.

Thema 4-5

1. Was versteht man unter Synonymen und ihre Arten im Sinn der Stilistik?
2. Was wissen Sie über lexikalische Arhaismen und Historismen?
3. Was wissen Sie über Termini?
4. Beschreiben Sie die Neologismen und Anahronismen im Sinn der Stilistik!

5. Beschreiben Sie die stilistischen Besonderheiten der territorialen Dubletten und Dialektismen!
6. Was wissen Sie über Fremdwörter?
7. Erklären Sie die stilistischen Besonderheiten der Jargonismen, Argotismen und Jugendsprache!

Thema 6-7

1. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: der Vergleich im Sinn der Stilistik!
2. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: der Epitheton im Sinn der Stilistik!
3. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: die Metapher im Sinn der Stilistik!
4. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: die Metonymie im Sinn der Stilistik!
5. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: die Periphrase im Sinn der Stilistik!
6. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: der Euphemismus im Sinn der Stilistik!
7. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: die Hyperbel im Sinn der Stilistik!
8. Beschreiben Sie die Mittel der bildlichen Ausdrucks: die Ironie im Sinn der Stilistik!
9. Beschreiben Sie die Mittel der phraseologischen Ausdrucks: Idiome im Sinn der Stilistik!
10. Beschreiben Sie die Mittel der phraseologischen Ausdrucks: Sprichwörter im Sinn der Stilistik!

Thema 8-9

1. Präsentieren Sie die Grammatik im Dienste der Stilistik. Allgemeine Information.
2. Beschreiben Sie die stilistischen Leistungen der Satztypen!
3. Bestimmen Sie die Wortstellung als stilistisches Mittel!
4. Was wissen Sie über stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens?
5. Erklären Sie den Gebrauch der Paranthesen, Abbrüche und Ellipsen im Sinn der Stilistik!
6. Was wissen Sie über asyndetische und polysyndetische Verbindungen?
7. Erklären Sie den Gebrauch der Aufzählungen und Wiederholungen im Sinn der Stilistik!
8. Erklären Sie den Gebrauch des Parallelismus und der Antithese im Sinn der Stilistik!

Thema 10-11

1. Präsentieren Sie allgemeine Information über stilistisch-phonetische

Ausdrucksmittel!

2. Was bezeichnet Lautmalerei?
3. Was wissen Sie über Alliteration?
4. Präsentieren Sie allgemeine Information über intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel: Wiederholung!
5. Präsentieren Sie allgemeine Information über intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel: Reim!
6. Präsentieren Sie allgemeine Information über intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel: Rhythmus!
7. Präsentieren Sie allgemeine Information über intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel: Satzmelodie!

Thema 12

1. Was bedeutet der Begriff „Text“ im Kontext der Stilistik?
2. Erzählen Sie die Geschichte der Textsorten!
3. Beschreiben Sie die Textklassifikationen!
4. Was wissen Sie über die Informierenden Textsorten und ihre Charakteristik?
5. Was wissen Sie über die Kommentierenden Textsorten und ihre Charakteristik?
6. Wie verstehen Sie den Begriff „Kompositionsform“ mit Beispiele?

Зокрема програмою передбачено творчу роботу (підготовка реферату та його прилюдний захист з використанням смарт-дошки, обсяг презентації – 10-15 слайдів, обсяг реферату – 10 сторінок із титульною сторінкою, планом, основним змістом та списком використаних джерел)

Орієнтовна тематика:

1. Sprachsystem und Sprachverwendung
2. Der Begriff des Sprachstils
3. Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der Textgestaltung
4. Stilmittel im Rahmen des Satzbaus
5. Stilistisch wichtige Abwandlungen der Satzgestaltung
6. Möglichkeiten der Umformung oder des Wechsels grammatischer Kategorien als Stilmittel
7. Stilmittel des Wortschatzes
8. Stilmittel der Lautung und des Rhythmus
9. Stilmittel im Rahmen des Satzbaus
10. Das Zusammenwirken der Stilmittel

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану презентації	1

2.	Мовна правильність оформлення презентації	1
3.	Інформативність викладеного матеріалу	2
4.	Представлення на другому слайді 15 нових слів з перекладом	1
5.	Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації	2
6.	Використання нової лексики при усному представленні презентації	2
7.	Наявність завдань для аудиторії	2
8.	Наявність ілюстрацій, фото тощо	2
9.	Орфоепічна та орфографічна грамотність	1
10.	Використання в презентації аудіофайлів	1
Разом		15 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

За планом передбачено написання трьох модульних контрольних робіт, з них:

МК 1. Зразок варіанту модульної контрольної роботи (25 балів за правильне виконання завдань)

Modulkontrolle 1
<p>1. Für welchen Stil sind folgende Besonderheiten charakteristisch?</p> <p><i>A Stil der schönen Literatur</i></p> <p><i>B Stil der Amtsprache</i></p> <p><i>C Stil der Umgangsprache</i></p> <p><i>D Zeitungstil</i></p> <p><i>E Stil der Wissenschaft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • die Wörter werden nicht nach Regeln, sondern nach Gewicht gestellt; • Überzeugungskraft; • bestimmte Formeln; • Humor und Satire (abhängend von der Textsorte); • Gebrauch von bestimmten verkrusteten Formeln und Wendungen; • Gliederung des Inhalts; • Klarheit; • Kürze; • Bildhaftigkeit; • Sachlichkeit (wenn es notwendig ist); • Argumentation; • Regierungs- und Verwaltungstätigkeit (Regierungsanordnungen, Amtsdokumente, Erlässe...);

- Zwischenstaatlichen Beziehungen (Protokolle, Memoranden, Gespräche, Diplomatenkorrespondenz);
- Jurisprudenz (Rechtswissenschaft): Kodexe, Gesetze...
- Im Handelsverkehr und in der Wirtschaft (Handlungsverhandlungen, Handelsabkommen);
- In der Militär (Statuten, Befehle, Anordnungen);
- Im Amtsverkehr und Behörden (Verhandlungsprotokolle);
- Im Privatleben des Menschen (schriftliche Erklärung, Entschuldigungen, Anträge u.s.w.).
- Konkretheit;
- Abstraktheit;
- Knappheit der Sprache des Stils;
- Gebrauch von Termini;
- Emotionalität;
- Anschaulichkeit;
- Auflockerung;
- Emotionalität;
- Expressivität;
- Ungezwungenheit;
- Bildhaftigkeit;
- Kürze;
- Hang zur Ironie;
- subjektive Bewertung;
- das Streben auf den Hörer/Leser einzuwirken;
- Phraseologismen;
- metaphorische Mittel;
- expressive Vergleiche, Sprichwörter;
- manchmal Pathetik ;
- Konkretheit des Inhalts der Kommunikation;
- Spontaneität;
- inoffizieller, vertrauter, natürlicher Charakter der Kommunikation;
- Anrede- und Schlussformeln für Briefe.
- Sachlichkeit;
- Logik;
- Klarheit;
- treffende Beweisführung;
- Charakteristik der handelnden Personen,
- Wahl und Verwendung der sprachlichen Ausdrucksmittel;

2. Bestimmen Sie den Funktionalstil:

- *Bist müde? Und ob! Und du?*
- *Natürlich! Sehr sogar.*
- *Nicht bei der Arbeit heute? Krank, oder?*

3. Bestimmen Sie den Funktionalstil:

Diese Vorlesungen sind der Ästhetik gewidmet; ihr Gegenstand ist das weite Reich des Schönen, und näher ist die Kunst, und zwar die schöne Kunst ihr Gebiet. Für diesen Gegenstand ist freilich der Name Ästhetik eigentlich nicht ganz passend, denn Ästhetik bezeichnet genauer die Wissenschaft des Sinnes, des Empfindens, und hat in dieser Bedeutung als eine neue Wissenschaft oder vielmehr als etwas, das erst eine philosophische Disziplin werden sollte, in der Wolffischen Schule zu der Zeit ihren Ursprung erhalten, als man in Deutschland die Kunstwerke mit Rücksicht auf die Empfindungen betrachtete, welche sie hervorbringen sollten, wie z.B. Empfindungen des Angenehmen, der Bewunderung, der Furcht, des Mitleidens usw... (F.Hegel. Ästhetik, 13).

4. Bestimmen Sie den Funktionalstil:

Ausschluss des Studenten Werner Franke (Gruppe 2-6) von der Prüfung wegen Täuschungsversuchs. Bei der Prüfung am 15.05.05 wurde dem Studenten Werner Franke aus der Gruppe 2-6 die Benutzung

unerlaubter Hilfsmittel nachgewiesen. Unter Berufung auf § 37 der Prüfungsordnung vom 03.08.2000 wird folgendes vorgeschlagen:

- a) Die Prüfung gilt als nicht bestanden (ungenügend). Der Student Franke hat die Prüfung bis zum 15.06.05 zu wiederholen.
- b) Auf Grund der sonstigen guten Studienhaltung des Studenten Franke wird von einem Disziplinarverfahren abgesehen. Die Auswertung dieses Verstosses wird der Gruppe 2-6 übergeben.

5. Bestimmen Sie den Funktionalstil:

Wir bitten Sie nochmals, unser Angebot zu überprüfen und uns mitzuteilen, ob mit einer Auftragserteilung zu rechnen ist.

6. Bestimmen Sie den Funktionalstil:

- Die Nacht jagte auf ihrem schwarzen Rosse, und die langen Mähen flatterten im Winde. (H. Heine. Harzreise)
- Trotz dieses „freundschaftlichen“ ...Verhältnisses ...war der Oberleutnant – berufsbedingt – äußerst mißtraurisch. (J. Mader)
- Hansen malte alle, war bekannt in sämtlichen Strassen, Gassen und Gäßchen. (E. Wustman)

МК.2. Тестування (25 запитань, кожна правильна відповідь оцінюється у один бал)

Зразок тестового завдання:

1. Wie heissen die unlogischen Verbindungen gründen auf der Verbindung von Wörtern, deren Annäherung unerwartet oder unlogisch erscheint?

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Wortwitz
- e) Paradoxe
- f) Falschkoppelung
- g) Allogismen
- h) Doppelsinn

2. Unter welchem Begriff verstehen wir die Übertragung der Namenbezeichnung von einem Gegenstand auf einen anderen, von einer Erscheinung auf eine andere unter der Voraussetzung, daß eine äußere oder innere Ähnlichkeit (oft Ähnlichkeit der Funktion) diese Übertragung rechtfertigt?

- a) Idiomen
- b) Vergleiche
- c) Metonymie
- d) Metapher
- e) Phraseologismen
- f) Sprichwörter
- g) Vergleich
- h) Personifizierung

3. Was für Wörter sind nichtliterarische Wörter und Wendungen, beschränkt auf einem ganz engen Kreis dieser oder jener Mundart?

- a) die territorialen Dubletten
- b) Anachronismen
- c) Historismen
- d) Argotismen
- e) Dialektismen

4. Nennen Sie die Kategorien der Stilfärbung:

- a) Exekutive
- b) Funktionale
- c) Semantisch-expressive
- d) Logische
- e) Konzessive

5. Nennen Sie den Hauptbegriff der Stilistik:

- a) Synonymie
- b) Stil
- c) Syntagma
- d) Synästhesie

6. Was ist jede Merkmalsbestimmung eines Substantivs, durch die der betreffende Begriff logisch-sachlich konkretisiert oder emotional eingeschätzt wird.

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Periphrase
- e) Wortwitze
- f) Paradoxe
- g) Falschkoppelung
- h) Allogismen

7. Welcher Begriff basiert auf der Gleichheit oder geringfügigen Abschattung der logisch-gegenständlichen Bedeutung, fällt keinesfalls zusammen mit dem Begriff „Ersetzbarkeit im Satz- und Großzusammenhang“:

- a) Antonymie
- b) Historismen
- c) Archaismen
- d) Synonymie
- e) Neologismen

8. Wählen Sie Benennungen der Funktionalstile:

- a) Sportstil
- b) Stil der Alltagsverkehrs
- c) Stil der schönen Literatur
- d) Kleidungsstil
- e) Stil der Wissenschaft
- f) Stil der Publizistik und Presse
- g) Stil des öffentlichen Verkehrs
- h) Gattungsstil

9. Wie nennt man sind neu entstandene Wörter?

- a) Anachronismen
- b) Historismen
- c) Neologismen
- d) Synonymie

10. Welcher Begriff gibt die den Sachverhalt nicht wider, wie er ist, sondern in übertriebener oder verringerter Darstellung?

- a) Wortwitze
- b) Paradoxe
- c) Ironie
- d) Falschkoppelung
- e) Allogismen

- f) Doppelsinn
- g) Hyperbel

11. Was für ein Begriff sind die Wörter mit entgegengesetzter Bedeutung?

- a) Antonymie
- b) Historismen
- c) Archaismen
- d) Synonymie
- e) Neologismen

12. Darunter verstehen wir die bewusste Vereinigung begrifflich unvereinbarer Wörter, grammatisch durch gleichartige Satzglieder ausgedrückt.

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Wortwitz
- e) Paradoxe
- f) Falschkoppelung
- g) Allogismen
- h) Doppelsinn

13. Unter Welchem Begriff verstehen wir die Wörter einer Sonderlexik volksfremder Elemente, eine Art Geheimlexik und -phraseologie, künstlich zusammengestellt teils durch Umdeutung des gemeinsprachlichen Wortschatzes, teils durch Entlehnung aus Fremdsprachen?

- a) die territorialen Dubletten
- b) Anachronismen
- c) Historismen
- d) Argotismen
- e) Dialektismen

14. Unter welchem Begriff verstehen wir die sekundäre Nominierung eines Denotats entweder durch Hervorhebung charakteristischer Merkmale, Tätigkeiten, Wirkungen?

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Periphrase
- e) Wortwitz
- f) Paradoxe
- g) Falschkoppelung
- h) Allogismen

15. Wie heisst man die stehenden Verbindungen, die einen abgeschlossenen Gedanken in Satzform mitteilen?

- a) Idiomen
- b) Vergleiche
- c) Metonymie
- d) Metapher
- e) Phraseologismen
- f) Sprichwörter
- g) Vergleich
- h) Personifizierung

16. Bestimmen Sie, welche Zweige erforscht Stilistik nicht:

- a) Komparative
- b) Linguistische
- c) Morphologische
- d) Grammatische

- e) Praktische
- f) Funktionale
- g) Individuelle
- h) Kunsthistorische

17. Unter welchem Begriff verstehen wir stehende Verbindungen, die einen Einzelbegriff ausdrücken, in der Regel stark expressiv und bildhaft sind.

- a) Idiomen
- b) Vergleiche
- c) Metonymie
- d) Metapher
- e) Phraseologismen
- f) Sprichwörter
- g) Vergleich
- h) Personifizierung

18. Was ist die Übertragung von Eigenschaften eines Lebewesens auf ein unbelebtes Wesen?

- a) Idiomen
- b) Vergleiche
- c) Metonymie
- d) Metapher
- e) Phraseologismen
- f) Sprichwörter
- g) Vergleich
- h) Personifizierung

19. Was ist ein Stilmittel, das auf der Vieldeutigkeit des Wortes gründet?

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Wortwitze
- e) Paradoxe
- f) Falschkoppelung
- g) Allogismen
- h) Doppelsinn

20. Was verbindet zwei Wörter aus verschiedenen Begriffsbezirken und ruft durch die bloße Nebeneinanderstellung sprachökonomisch eine Fülle von bildhaften Assoziationen hervor?

- a) Idiomen
- b) Vergleiche
- c) Metonymie
- d) Metapher
- e) Phraseologismen
- f) Sprichwörter
- g) Vergleich
- h) Personifizierung

21. Was für ein Begriff ist die bewusste Kombination von Sprachgebilden verschiedener funktionaler und verschiedener semantisch-expressiver Stilfärbung, deren Zusammenstellung Vermengung Dissonanz hervorruft?

- a) Wortwitze
- b) Paradoxe
- c) Stillbruch
- d) Falschkoppelung
- e) Allogismen
- f) Doppelsinn

22. Wie nennt man eine Periphrase auf Grund von Verneinung?

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Wortwitze
- e) Litotes
- f) Paradoxe
- g) Falschkoppelung

23. Wie nennt man die scheinbar widersinnige Verbindung von Gegensätzen, deren Vereinigung dennoch eine sinnvolle Ganzheit ergibt?

- a) Epiteton
- b) Oxymoron
- c) Zeugma
- d) Wortwitze
- e) Paradoxe
- f) Falschkoppelung
- g) Allogismen
- h) Doppelsinn

24. Was ist die Benennung einer Erscheinung auf eine andere übertragen auf Grund von Sachzusammenhängen zwischen den Erscheinungen?

- a) Idiomen
- b) Vergleiche
- c) Metonymie
- d) Metapher
- e) Phraseologismen
- f) Sprichwörter
- g) Vergleich

25. Wie heisst ein stilistisches Mittel, das auf dem Widerspruch, dem Gegensatz zwischen dem gegenständlich-logischen Bedeutung und kontextuellen gründet?

- a) Wortwitze
- b) Paradoxe
- c) Ironie
- d) Falschkoppelung
- e) Allogismen
- f) Doppelsinn
- g) Hyperbel

МК.3. Зразок модульної контрольної роботи (правильне виконання оцінюється у 25 балів)

1. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- *Die Nacht jagte auf ihrem schwarzen Rosse, und die langen Mähen flatterten im Winde. (H. Heine. Harzreise)*
- *Trotz dieses „freundschaftlichen“ ...Verhältnisses ...war der Oberleutnant – berufsbedingt – äußerst mißtrauisch.*

(J. Mader)

- *Hansen malte alle, war bekannt in sämtlichen Strassen, Gassen und Gäßchen.*

(E. Wustman)

2. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- Zwischen Sonne und Regenschauern schwankte das Wetter am ersten Septemberwochenende.*
- Die Orte seines Lebens. Die Landschaft seiner Kindheit: Livland. Der braune Himmel darüber ... (S. Damm)*
- Die Menge zählte tausend Köpfe.*

3. Bestimmen Sie die Stilmittel in den folgenden Sätzen. Welche Funktion erfüllen diese Stilmittel?

- Er nahm zuerst mein Herz und dann – meine Brieftasche.*
- Es gehörte einem Kriegsinvaliden, der im ersten Weltkrieg einen Elternteil und im zweiten Weltkrieg einen Teil seines Beines verloren hat.*
- Und doch ist der Gott in uns allen, der Heßlichschöne, der wahre.*
- Die Prister sind Kenner des Jensets und des Weins.*

4. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- Alle merkten schnell, dass Janek ein guter Offen war, an dem man sich wärmen konnte. (A. Sägers)*
- Die Begriffe kommen und gehen. Das Verständnis bleibt. Auf der Strecke.*
- Nicht weit vom Wohnheim, die Umrisse des Gebäudes tauchen schon im Dunst auf, nahm Monika seinen Arm... (G. Görlich)*

5. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- *Ihre Nase ist sehr schwehr zu treffen.*

Meine Nasen ? Gar nicht. Schauen's, mir hat voriges Jahr im Bierhaus einer ein Glas ins Gesicht gehaut, der hat meine Nasen sehr getroffen.

- *Dann kam sie geschwind auf ihren hohen, kunstseidenen Beinen den Gartenweg entlang vor das Tor.*
- *Kein Fenster mehr, sondern ein gespenstisch verhülltes Viereck in der Wand, ein gut und vorschriftsmäßig abgedichtetes Gespenst ... Ja, einmal warst du weit geöffnet, warst eine freundliche Tür des Lichtes...*

6. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- *Angst flatterte in seinem Gesicht. (B. Apitz. Nackt unter Wölfen)*
- *Sie hielt den Atem an und hörte zum erstenmal in ihrem Leben die Stille. Die Stille hört sich auf wie tausend ganz leise Stimmen. (H. Weber)*

- Acht Monate im Jahr liefen die vier Kinder, zwei Buben und zwei Mädchen, keine Schuhsohlen durch.(L. Frank. Links, wo das Herz ist)

7. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- Dein Bekannter ist wirklich ein Chamäleon. Mal süße Augen, süße Worte, süßes Kind, mal kann er von Neid bersten.*
- Frau Fortuna! Wann kommst du zu dienem armen Diener?*
- Ich sah durchs Fenster einen Blumengarten, voll von klingenden Strahlen und strahlenden Klängen.*

8. Finden Sie in den folgenden Textpassagen die Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- Und der Hai fisch, der hat Zähne, und die trägt er im Gesicht,
Und der Mörder, der hat ein Messer, doch das Messer sieht man nicht.*
- Das Holz, sagte ich, ich muß das Holz haben. Für uns. Für immer.*
- Das ist der Geruch des Lebens! Windeln, Kohl, Plüschsofas, Ziebeln, Benzin, Mädchenträume, Kornkaffe, Katzen, Schnaps, Lippenstift – Blut und Schweiß – Geruch der Stadt, Atem des Lebens: Mehr, mehr als ein Haufen Steine!*

9. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- Das flüssige Gold bringt diesen Ländernimmer mehr Profit.*
- Die Säure hat ein Loch in den Stoff gefressen.*
- Grob ist der Männer Trug und List, vor Schmerz mein Herz gebrochen ist.*

10. Finden Sie in den folgenden Textpassagen Tropen oder andere Stilfiguren und bestimmen Sie ihren Typ und ihre Funktion:

- An seine Stirn flog ein Spinnennetz von Falten. (E. Strittmater. Der Wundertäter)*
- Das sind Vögel, die verkünden Land. (S. Damm)*
- Ein guter Kopf hat hundert Hände. (Sprichwort)*

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі екзаменаційного тесту, який складається із 40-ка тестових запитань різних типів: на відповідність, множинний вибір, відповіді «так» чи «ні» тощо. Кожна правильна відповідь оцінюється у один бал.

Зразок варіантів екзаменаційного тесту:

<p>1. Wie heisst ein stilistischer Mittel, das auf dem Widerspruch, dem Gegensatz zwischen dem gegenständlich-logischen Bedeutung und kontextuellen gründet?</p> <p>a) Wortwitze b) Paradoxe c) Ironie d) Falschkoppelung e) Allogismen f) Doppelsinn g) Hyperbel</p>			
<p>2. Unterstreichen Sie das Zutreffende (ja oder nein):</p> <p>a) ein gesellschaftlich determiniertes individuelles Abbild der Merkmalsstruktur eines Gegenstandes oder einer Erscheinung der objektiven Realität ja/ nein</p> <p>b) zusätzliche Semantik im Wort, die im Text realisiert wird oder in den Text hineingebracht wird ja/ nein</p> <p>c) ein Komplex der funktionalen, normativen und expressiven Komponenten ja/ nein</p>			
<p>3. Bestimmen Sie das Stilmittel:</p> <table border="1"> <tr> <td> <p>1. Das kranke Gesundheitswesen. 2. Darüber sind Bibliotheken geschrieben worden. 3. Fern, unsichtbar – unsichtbar noch – war Krieg. 4. Wa(h)re Liebe 5. Er ist benebelt. 6. Ich habe die Nase voll! 7. Noch ein Wort, und ... 8. Kinderhemden in Alter von 12-14 Jahren 9. Der Sägemüller zieht die Schleusen seiner Beredsamkeit (E. Strittmatter). 10. Quadratisch. Praktisch. Gut.</p> </td> <td> <p>a) Parenthese b) Metonymie c) Ellipse d) Oxymoron e) Euphemismus f) Hyperbel g) Falschkoppelung h) Wortspiel i) Metapher j) Aposiopese</p> </td> </tr> </table>		<p>1. Das kranke Gesundheitswesen. 2. Darüber sind Bibliotheken geschrieben worden. 3. Fern, unsichtbar – unsichtbar noch – war Krieg. 4. Wa(h)re Liebe 5. Er ist benebelt. 6. Ich habe die Nase voll! 7. Noch ein Wort, und ... 8. Kinderhemden in Alter von 12-14 Jahren 9. Der Sägemüller zieht die Schleusen seiner Beredsamkeit (E. Strittmatter). 10. Quadratisch. Praktisch. Gut.</p>	<p>a) Parenthese b) Metonymie c) Ellipse d) Oxymoron e) Euphemismus f) Hyperbel g) Falschkoppelung h) Wortspiel i) Metapher j) Aposiopese</p>
<p>1. Das kranke Gesundheitswesen. 2. Darüber sind Bibliotheken geschrieben worden. 3. Fern, unsichtbar – unsichtbar noch – war Krieg. 4. Wa(h)re Liebe 5. Er ist benebelt. 6. Ich habe die Nase voll! 7. Noch ein Wort, und ... 8. Kinderhemden in Alter von 12-14 Jahren 9. Der Sägemüller zieht die Schleusen seiner Beredsamkeit (E. Strittmatter). 10. Quadratisch. Praktisch. Gut.</p>	<p>a) Parenthese b) Metonymie c) Ellipse d) Oxymoron e) Euphemismus f) Hyperbel g) Falschkoppelung h) Wortspiel i) Metapher j) Aposiopese</p>		

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

1. Bestimmen Sie Forschungsgebiet, Gegenstand, Aufgaben und Zweige der Stilistik.

2. Was wissen Sie über den Begriff „Stil“, „Funktionaler Stil“?
3. Erklären Sie den Begriff „Stilfärbung“ und ihre Kategorien: funktionale Stilfärbung, semantisch- expressive Stilfärbung.
4. Beschreiben Sie Stilmittel, Stilfiguren und ihre Funktionen!
5. Präsentieren Sie lexischen Bestand der deutschen Sprache aus der stilistischer Sicht.
6. Präsentieren Sie stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Die Synonymie und die Antonymie.
7. Präsentieren Sie stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Archaismen und Historismen.
8. Präsentieren Sie stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Neologismen und Anachronismen.
9. Präsentieren Sie stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Territoriale Dubletten und Dialektismen.
10. Präsentieren Sie stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Argotismen und Vulgarismen.
11. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Soziale Jargonismen und Fremdsprachige Wörter.
12. Präsentieren Sie stilistische Klassifikation der Phraseologoschen Fügungen.
13. Präsentieren Sie die Ausdrucksmöglichkeiten der Phraseologismen.
14. Präsentieren Sie Mittel des bildlichen Ausdrucks und Mittel der Bildhaftigkeit.
15. Präsentieren Sie den Begriff „Vergleich“ und seine Abarten.
16. Präsentieren Sie den Begriff „Metapher“ und ihre Abarten.
17. Präsentieren Sie den Begriff „Metonymie“ und ihre Abarten.
18. Präsentieren Sie Mittel der Umschreibung. Die Periphrase und ihre Abarten.
19. Präsentieren Sie Mittel der Umschreibung. Das Epiteton und seine Abarten.
20. Präsentieren Sie Mittel zum Ausdruck von Humor und Satire. Wortwitz: Doppelsinn und Wortspiel.
21. Präsentieren Sie Mittel zum Ausdruck von Humor und Satire. Die Allogismen. Unlogische Verbindungen: Oxymoron; Zeugma; Falschkoppelung.
22. Präsentieren Sie Mittel zum Ausdruck von Humor und Satire. Stilistische Paradoxe.
23. Präsentieren Sie den Stil der Amtssprache und seine Besonderheiten.
24. Präsentieren Sie den Stil der Sprache der Wissenschaft und seine Besonderheiten.
25. Präsentieren Sie den Zeitungsstil und seine Merkmale.
26. Präsentieren Sie den Stil der Umgangssprache und seine Merkmale.
27. Präsentieren Sie den Stil der schönen Literatur im Deutschen und seine Charakteristik.
28. Erklären Sie stilistische Leistungen der Satztypen!
29. Beschreiben Sie die Satzmodelle!
30. Was wissen Sie über die Einklammerung, Ausklammerung und ihre Arten?

31. Was wissen Sie über die Die Absonderung und Isolierung?
32. Nennen und erklären Sie Abarten der stilistisch-kolorierten Wortfolge!
33. Was wissen Sie über Prolepse, Nachtrag, Paränthese?
34. Was wissen Sie über Eliptische Sätze?
35. Was wissen Sie über Paralellismus und Antithese?
36. Was wissen Sie über stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens?
37. Erklären Sie die Besonderheiten der Wortstellung als stilistisches Mittel.
38. Präsentieren Sie phonetische, lexikalische und grammatische Wiederholungen.
39. Beschreibe Sie die Benutzung der Abarten der Kontaktwiederholungen. Die Aufzählung, ihre Formen.
40. Was wissen Sie über Distanzwiederholung, Anadiplose und Echowiederholung, Kommunikativ-stilistische Leistung der Wiederholung?
41. Was wissen Sie über Intonation und ihre Elemente als Ausdrucksmittel verschiedener stilistischen Schattierungen; Rhythmus?
42. Präsentieren Sie den Begriff „Klangsmittel“!
43. Präsentieren Sie den Begriff „Text“ aus stilistischer Sicht!
44. Nennen Sie die Merkmale des Textes.
45. Was wissen Sie über die Geschichte der Textsorten?
46. Beschreiben Sie die Kompositionsformen eines Textes!
47. Beschreiben Sie informierende Textsorten und präsentieren Sie ihre Kennzeichen.
48. Beschreiben Sie kommentierende Textsorten und präsentieren Sie ihre Charakteristik.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни (див. додаток 1)

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Bernard Slowinski: Deutsche Stilistik. Beobachtungen zur Spracheverwendung und Sprachgestaltung im Deutschen, Fischer Taschenbuch Verlag. 2009. – S.341
2. Duden Bd. 2. Stilwörterbuch der deutschen Sprache. – Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich, 1988.
3. Fleischer W., Michel G. Stilistik der Deutschen Gegenwartssprache. – Leipzig, 1991. – 420 S.
4. Göttert K. H., Jungen O. Einführung in die Stilistik. Wilhelm Fink-Verlag: München, 2003.
5. Riesel E. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Prosvescenija: Moskau, 1959.

Додаткова

1. Bastian S. Der Dativ ist dem Genitiv sein Tod. Folge 2. Kiepenhauer und Witsch Verlag: Köln, 2005.
2. Bussmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft. Alfred Krüner Verlag: Stuttgart, 1990.
3. Dürscheid Ch., Kircher H, Sowinski B. Germanistik. Grundlagen des Studiums. Böhlau Verlag: Köln, 1994.
4. Göttert K. H., Jungen O. Einführung in die Stilistik. Wilhelm Fink-Verlag: München, 2003.
5. Hirsch E. Ch. Deutsch für Besserwisser. Hoffmann und Campe Verlag: Hamburg, 1976.
6. Klappenbach R. Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. 5 Bände. Berlin: Akademie-Verlag, 1997.